

PREGÓ MERCAT MEDIEVAL ONTINYENT, DIMARS 20-8-2002

A la memòria d'Alfredo Bernabeu Galbis i de la meua iaia Antonia.

" IN DEI NOMINE QUE TOTS SÀPIEN QUE NÓS, MARTÍ I, PER LA GRÀCIA DE DÉU REI D'ARAGÓ, VALÈNCIA, MALLORCA, CÒRSEGA I SARDENYA, COMTE DE BARCELONA I SENYOR DEL ROSELLÓ EN ATENCIÓ A LA FIDELITAT EXEMPLAR AMB QUÈ SEMPRE ENS HA SOCORREGUT LA DITA VILA D'ONTINYENT, VOLEM CONCEDIR-LI EL PRIVILEGI DE TENIR UN MERCAT SETMANAL PERPETU CADA DILLUNS DE TOT L'ANY. I PER TAL DECLAREM LLIURES I IMMUNES A TOTS AQUELLS QUE ASISTISQUEN, AIXÍ COM ASSEGUREM LES MERCADERIES A MÉS DE CONCEDIR SALCONDUIT A TOTS, TANT EN L'ANADA COM EN LA TORNADA I DURANT EL DIA DE MERCAT. I NO ESTARAN COMPRESOS EN AQUEST PRIVILEGI ELS TRAÏDORS, LLADRES, BANDOLERS, HERETGES I AQUELLS QUE HAGUEREN COMÉS CRIMENS DE LESA MAJESTAT. I VOLEM DONAR NOTÍCIA DE TOT AÇÒ AL MEU PRIMOGÈNIT MARTÍ EL JOVE, REI DE SICÍLIA I GOVERNADOR GENERAL DE TOTS ELS REGNES DE LA CORONA D'ARAGÓ I AMB UNA PENA DE MIL MORABATINS D'OR A TOTS AQUELLS QUE NO OBSERVAREN AQUEST PRIVILEGI. DONAT A VALÈNCIA EL 15 DE DESEMBRE DE L'ANY DEL NOSTRE SENYOR DE 1402".¹

Magnífic Jurat en cap i Jurats de la Vila d'Ontinyent.
President i Junta de Govern de la Societat de Festers.
Capitans. Ambaixadors i Banderers. Primers Trons.
Vila d'Ontinyent.

Sis-cents anys després aquestes paraules que el rei adreçava als prohoms de la vila prenen en el dia de hui, 20 d'agost de 2002, un sentit més exacte perquè amb elles deixem pas a una nova convocatòria d'aquest **MERCAT MEDIEVAL** que cada any, i ja en són cinc, és una realitat en la Setmana Gran dels nostres **Moros i Cristians**.

Un crit de festa, la festa dedicada al **Morenet de Santa Anna**, recorre aquests dies els nostres carrers i jo, un **SAUDITA-ALADÍ**, sense tenir mèrit suficient, vinc ara a anunciar-vos que des de hui de matí fins a demà al vespre podeu gaudir d'una ocasió única per a posar de manifest l'expressió senzilla i espontània d'uns sentiments. I sols heu de mirar, tastar, olorar, escoltar i compartir tot allò que trobareu en un lloc tan emblemàtic per a tots com és aquesta **Plaça de Baix**.

"Camí ample en la teua època daurada, seu obligada de precursors mercaders, salvació del pelegrí."²

Així definia la veu de la poetessa aquest lloc hui acolorit i ple de bullícia.

Tot està ja preparat, i com feien els nostres avantpassats en els dies grans de festa s'ha treballat de valent per condicionar el carrer, de manera que es difícil reconèixer els racons quotidians: s'han llevat les pedres grans, s'ha dut terra del riu, s'ha agranat la brutícia i l'aigua ha donat una frescor necessària en ple migdia. Als balcons ja estan els cobertors i els millors testos florits. Façanes pintades de blanc o colors cridaners, portes i finestres d'ocre fosc. D'un costat a l'altre cordes i teles de mil colors i al terra joncs, palla, murta i flors del taronger han estés una catifa plena de sentor. Fins i tot els antics patrons del poble, els Santets de la Pedra, estan també de festa.

"Patrons de la ciutat trafegada per mercaders, homenatge a antics protectors, el fanal apagat us protegeix, l'oblit dels majors us obscureix".²

Ja han sigut anunciats alguns jocs d'entreteniment: concursos d'habilitat, malabars,

corregudes per la joia i tir de ballesta on els **ARQUERS** amb el seu capità al capdavant ens demostraran la seua perícia.

Ja se sent la música de les xirimites amb les danses i els balls típics que acompanyen el luxós seguici de la capitana **OMEIA**.

Ahí teniu les tendetes, on us despatxaran confits, fruites ensucrades, arrop, ametles i nous, saladures i pastisos i tots els productes que han dut de la nostra horta els **LLAURADORS** que enguany defensaran la creu davant dels **MUDÈJARS** a les Ambaixades.

També trobareu al domador de serps i a l'ensinistrador d'aus rapaces, més enllà l'espectacle del menjafocs i podreu escoltar el contacontes, l'auca cantada pel cec, els versos dels joglars o la narració heròica de les gestes dels cavallers.

Observeu el treball dels artesans: ferrers, terrissaires, picapedrers, comerciants de teles, brodadores, argenters, marroquineria, bufadors de vidre. Ben representats estan els nostres antics gremis.

No importa amb què però deixeu-vos encisar per la màgia d'una pàgina de la nostra història acompanyada per la llegenda.

Però sobretot no deixeu de sentir, els uns amb els altres, que un mercat és un veritable lloc d'encontre i entendreu el que significa la paraula **convivència**, que en este lloc i moment, pren el sentit més exacte quan ens fa reviure temps en què la cultura, la religió o la raça no significaven altra cosa que una manera distinta de viure i sentir. Cal recordar aquella forma de viure dels nostres avantpassats amb totes les conseqüències que podia tenir: amb totes les coses bones i no tan bones, amb impostos i treballs, amb plors i rialles, amb festes i penúries, amb cants i suor, però a la fi convivència que aquelles gents i durant molts segles ens han deixat com herència que hem de saber fer nostra cada dia.

Però no vull fer més llarg el meu parlament i com cantava també el poeta :

"Les parades baixen ales
on el sol les aguaitava,
i deu o vint homenots,
mans en butxaques, sens tasca,
aguarden encara qui
ofereix mitja jornada
de feina: cal esperar,
fins el soroll, que ja baixa
poc a poc a ésser residu.
I en ésser residu acaba
el mercat que en el dilluns
naix com a fruita en la plaça."³

Deixeu passar les jornades alegrement, abandoneu els problemes de cada dia. No cal pensar en les dificultats d'ahir ni en tot allò que haureu de resoldre demà. Gaudiu, l'ocasió ho mereix.

A tots i a totes, grans i menuts, veïns i forasters de la nostra vall Blanca, he vingut per tal de dir-vos que:

La vila d'Ontinyent està de Festa Gran.

Moltíssimes gràcies.

Manolo Requena Collado.

---

¹ Traducció adaptada del privilegi del rei Martí l'Humà de l'any 1402. Pergamins. A.M.O.

² Fragments de *Sentir* d'Imma Descalç Camarassa al llibre "Viure Ontinyent". Servei de Publicacions de l'Ajuntament, Caixa d'Estavis. Ontinyent, 1994.

³ Fragment del poema *El Mercat*. "Romancero de La Vila". José Mª Royo Mendaza. Ontinyent, 1995.